ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА ФРОНТ ОФФИЦЕ

Сарајево, 06.03.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 27.02.2023. – 03.03.2023.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	24.2.23	-	3.3.23		24.2.23	-	3.3.23		24.2.23	-	3.3.23		24.2.23	-	3.3.23	
2 године	3.03	-	3.21	↗	4.81	-	4.86	↗	4.03	-	3.70	↘	-0.02	-	-0.03	↘
5 година	2.63	-	2.84	↗	4.22	-	4.25	↗	3.67	-	3.65	↘	0.24	-	0.20	↘
10 година	2.54	-	2.72	↗	3.94	-	3.95	↗	3.66	-	3.85	↗	0.50	-	0.51	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	24.2.23	-	3.3.23	
3 мјесеца	2.655	-	2.702	↗
6 мјесеци	2.894	-	2.979	↗
1 година	3.168	-	3.297	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

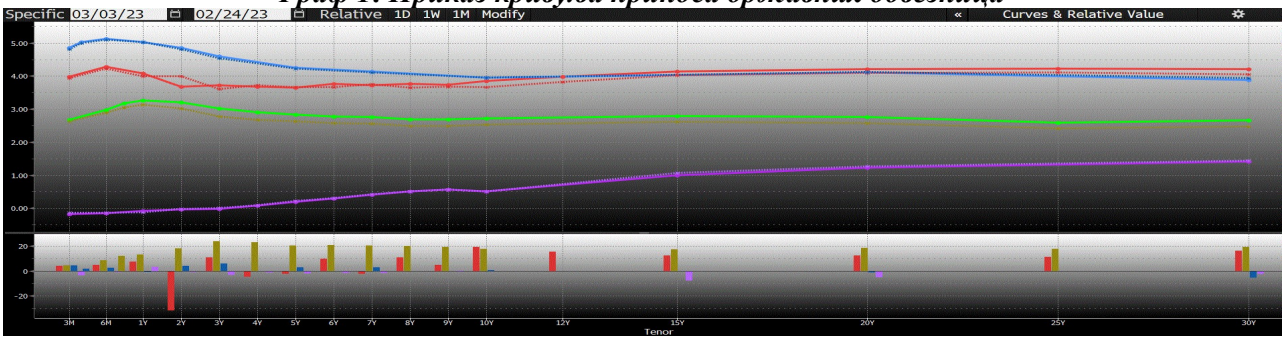

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 03.03.2023. године (пуне линије) и 24.02.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су, с изузетком благе корекције у петак, свакодневно биљежили раст у протеклој седмици. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су повећани између 18 и 20 базних поена, док су приноси италијанских обвезница повећани између 9 и 11 базних поена. Као и раније, највећи утицај су имале снажне изјаве званичника ЕЦБ о могућој потреби да се настави са повећањем каматних стопа и након сједнице која се одржава половином марта, за када је најављено повећање за 50 базних поена. Према тренутним очекивањима учесника на финансијским тржиштима циклус повећања каматних стопа би могао бити продужен и у 2024. години, док је очекивани врхунац каматне стопе на депозите банака повећан на 4% (тренутно износи 2,5%). Протекле седмице су објављени прелиминарни подаци о инфлацији за фебруар који су били изнад очекивања, што је додатно утицало на прогнозе потребе да се настави са политиком повећања каматних стопа. Посебно забрињавајуће је то да је темељна стопа инфлације у еврозони достигла нови рекордно висок ниво од 5,6%. На крају седмице потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да би инфлација до половине ове године могла успорити испод 6% са садашњих 8,5%, али да би темељна инфлација, која искључује артикле са волатилним цијенама као што су храна и енергија, могла да буде стабилнија, те да је она важна за доношење будућих одлука. Записник са фебруарске сједнице ЕЦБ је показао да се већина чланова УВ договорила да је исувише рано да се почне бринути о опасностима превеликог повећања каматних стопа. Такође, званичници су више

пажње него иначе посветили знаковима које показује темељна стопа инфлације, наводећи овај термин два пута више него прошлог пута. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да су се инфлаторни притисци у еврозони почели ублажавати, али је истакао да ЕЦБ неће окончати повећање каматних стопа све док не буде сигурна да се инфлација враћа на циљаних 2%.
Подаци ЕЦБ су показали да је кредитирање ове институције у истом мјесецу поново забиљежило пад, док су готовински и ликвидни депозити такође први пут смањени (за 0,7%) као резултат повећања каматних стопа ове централне банке. Раст кредитирања компанија је смањен трећи мјесец заредом на 6,1% са 6,3% из претходног мјесеца, док је кредитирање становништва смањено на 3,6% са претходних 3,8%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ЈАН	3,9%	3,5%	4,1%
2.	**Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**ФЕБ**	8,3%	**8,5%**	8,6%
3.	**Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**ФЕБ**	5,3%	**5,6%**	5,3%
4.	**Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)**	**ЈАН**	17,8%	**15,0%**	24,5%
5.	БДП – Француска (Q/Q) финал.	IV квартал	0,1%	0,1%	0,2%
6.	БДП – Белгија (Q/Q) финал.	IV квартал	0,1%	0,1%	0,2%
7.	БДП – Финска (Q/Q)	IV квартал	-	-0,6%	-0,1%
8.	БДП – Ирска (Q/Q) финал.	IV квартал	3,5%	0,3%	2,8%
9.	БДП – Италија (Q/Q) финал.	IV квартал	-0,1%	-0,1%	0,4%
10.	БДП – Италија (Г/Г)	2022. година	-	3,7%	7,0%
11.	Однос дефицита и ГДП-а – Италија (Г/Г)	2022. година	-	8,0%	9,0%
12.	**PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)**	**ФЕБ**	52,3	**52,0**	50,3
13.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ФЕБ	48,5	48,5	48,8
14.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	ФЕБ	53,0	52,7	50,8
15.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ФЕБ	101,0	99,7	99,8
16.	Индекс економског повјерења – Италија	ФЕБ	-	109,1	109,1
17.	**Стопа незапослености – ЕЗ**	**ЈАН**	6,6%	**6,7%**	6,7%
18.	Стопа незапослености – Њемачка	ФЕБ	5,5%	5,5%	5,5%
19.	Стопа незапослености – Италија	ЈАН	7,8%	7,9%	7,8%
20.	Стопа незапослености – Белгија	ЈАН	-	5,8%	5,8%
21.	Стопа незапослености – Ирска	ФЕБ	-	4,3%	4,4%
22.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	ФЕБ	-	2,6	70,7
23.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ЈАН	-4,7%	-3,7%	-6,1%
24.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	ЈАН	-	11,1%	11,4%
25.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	ЈАН	-	-4,0%	-6,1%
26.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	ЈАН	-	3,0%	1,4%
27.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ДЕЦ	-	14,9%	11,4%
28.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	ЈАН	11,0	16,7	10,0
29.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	ЈАН	0,2%	-2,2%	1,8%
30.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	ЈАН	-	-0,7%	3,3%

САД

Приноси обвезница САД су повећани током протекле седмице за 1 до 5 базних поена, иако је током седмице раст приноса био додатно изражен, али је у петак забиљежена корекција наниже. Ипак, очекује се да би принос на десетогодишње обвезнице могао достићи ниво од 4,5% уколико Фед овог мјесеца повећа референтну каматну стопу за 50 базних поена. Овај сценарио је могућ јер економисти повећавају прогнозе за инфлацију. Највећи утицај на финансијско тржиште су имали објављени позитивни PMI и ISM индекси. Поред тога, на раст приноса обвезница такође су утицали позитивни подаци са тржишта рада, а који указују на одрживу снагу тржишта рада с једне стране, те повећавају забринутост тржишних учесника да би Фед могао наставити са циклусом повећања референтне каматне стопе с друге стране. Забринутост је додатно појачана након објављивања извјештаја Министарства рада који показује да су трошкови рада у IV кварталу

прошле године расли много брже него што се раније прогнозирало. Члан FOMC-а Jefferson је изјавио да је инфлација у САД и даље „тврдоглаво висока“, те је истакао да би спорији раст плата могао помоћи у успоравању цијена у услужном сектору. Министрица финансија САД Yellen је изразила повјерење у способност Феда да „угуши“ инфлацију у тој земљи, неколико дана након што су подаци показали неочекивани скок цијена који је забиљежен прошлог мјесеца. Yellen је нагласила да је инфлација и даље превисока, али генерално ако се погледа прошла година, иста је у паду. Такође, истакла је како је евидентно да је Фед посвећен наставку процеса смањења инфлације на циљани ниво, те да вјерује да ће бити успјешни у томе. Наставак повећања референтне каматне стопе Феда подржали су у својим изјавама предсједник Феда из Атланте Bostic (од 5% до 5,25%), предсједник Феда из Минеаполиса Kashkari (5,4%), члан FOMC-а Waller и предсједница Феда из Сан Франциска Mary Daly.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача	ФЕБ	108,5	102,9	106,0
2.	Потрошња грађевинског сектора	ЈАН	0,2%	-0,1%	-0,7%
3.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	ЈАН	-4,0%	-4,5%	5,1%
4.	ISM индекс прерађивачког сектора	ФЕБ	48,0	47,7	47,4
5.	ISM индекс услужног сектора	ФЕБ	54,5	55,1	55,2
6.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ФЕБ	47,8	47,3	46,9
7.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	ФЕБ	50,5	50,6	46,8
8.	PMI композитни индекс (финал.)	ФЕБ	50,2	50,1	46,8
9.	Залихе велепродаје (прелим.)	ЈАН	0,1%	-0,4%	0,1%
10.	Залихе малопродаје (прелим.)	ЈАН	0,1%	0,3%	0,4%
11.	Куће које чекају на реализацију продаје	ЈАН	1,0%	8,1%	1,1%
12.	Иницијални захтјеви због незапослености	25. ФЕБ	195.000	190.000	192.000
13.	Континуирани захтјеви због незапослености	18. ФЕБ	1.669.000	1.655.000	1.660.000

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0548 на ниво од 1,0635, што представља седмични раст од 0,82%.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

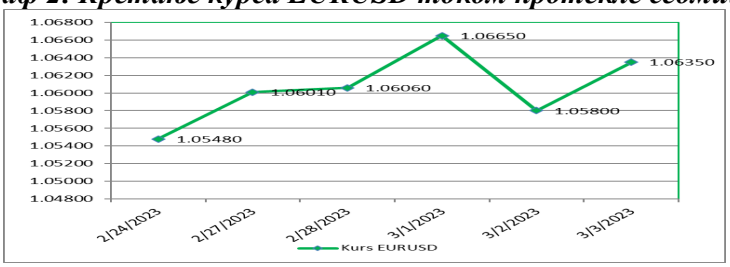

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Према истраживању Центра за економски раст из Бостона око 61% предузећа очекује да ће економски раст у Великој Британији бити „мало или значајно бољи“ у 2025. години. Око 63% предузећа сматра да ће се њихови приходи повећати у наредне три године. BoE је именовала финансијске институције попут BoA, DB, RBC Capital Markets и TD Securities, као водеће менаџере за годишњу продају обвезница у америчким доларима. Како се наводи у саопштењу, BoE ће издати трогодишњу обвезницу у USD, уз очекивање да ће се трансакција извршити у блиској будућности, у зависности од тржишних услова.

Премијер Велике Британије Sunak је постигао нови споразум са ЕУ о трговинским правилима за Сјеверну Ирску након Брегзита. Уз предсједницу Европске комисије Von der Leyen на конференцији за новинаре Sunak је изјавио да су се обје стране сложиле да уклоне „сваки осјећај границе“ између Велике Британије и њене покрајине. Након ове изјаве, Sunak је добио похвале за ублажавање трговинских правила, као и обећање ЕУ да ће дозволити научницима из Велике Британије да се придруже великом истраживачком програму ЕУ уколико странка Sunaka прихвати овај споразум.

Извршни директор за тржишта BoE Hauser је изјавио да је био потребан шири јавни договор о томе колико је финансијска нестабилност прихватљива, од којих елемената треба очекивати да се финансијске институције осигурају и у којим случајевима је боље да се умијешају централне банке. У том контексту, Hauser је истакао да већина дијели инстинкт да су алати за кредитирање право мјесто за почетак, али напредак у дефинисању скупа небанкарских институција које су потребне, способне и имају одговарајући подстицај, до сада је био ограничен.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Lloyds пословни барометар	ФЕБ	-	21	22
2.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ФЕБ	-0,9%	-1,1%	1,1%
3.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	ЈАН	0,8	1,6	0,8
4.	Број одобрених хипотекарних кредита	ЈАН	38.500	39.600	40.500
5.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	ЈАН	-	2,7%	1,6%
6.	PMI прерађивачки сектор F	ФЕБ	49,2	49,3	47,0
7.	PMI услужни сектор F	ФЕБ	53,3	53,5	48,7
8.	PMI композитни индекс F	ФЕБ	53,0	53,1	48,5

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,88319 на ниво од 0,88301. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,1944 на ниво од 1,2036.

ЈАПАН

Будући гувернер BoJ Ueda је изјавио да се морају десити одређена побољшања у кретању инфлације, како би BoJ кренула ка заоштравању монетарне политике. Ueda је додао да има идеју како да промијени тренутну монетарну политику, али да ће дате пожељне промјене зависити од економске ситуације у том моменту, додајући да је сад преурањено коментарисати промјену монетарне политике. Ueda је изјавио да је за идеју спровођења свеобухватног прегледа оквира монетарног ублажавања BoJ, који је предложио члан Одбора BoJ Tamura.
Замјеник гувернера BoJ Uchida је одбацио могућност непосредне ревизије ултрастимулативне монетарне политике BoJ, сугеришући да би свака ревизија оквира њених политика могла потрајати око годину до годину и по дана. Uchida је истакао да BoJ мора да одржи експанзивну монетарну политику коју не би требало да мијења само зато што постоје споредни ефекти. Умјесто тога, BoJ треба да дође до "идеја" како би ублажила трошкове и помогла у одржавању подстицаја. Сличног става је и чланица MPC BoJ Nakagava.
Премијер Јапана Kishida је наложио владајућој коалицији да до 17. марта изради додатне мјере за сузбијање повећања цијена. Секретар кабинета Владе Matsuno је изјавио да ће Влада размотрити неопходне кораке укључујући и коришћење буџетских резерви уз блиску комуникацију са владајућим блоком како би заштитили грађане и бизнисе од раста трошкова. Синдикати у великим компанијама захтијевају највећи раст плата у посљедњих 25 година, у просјеку за 4,49%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације	ЈАН	4,3%	4,3%	4,0%
2.	Водећи индекс F	ДЕЦ	97,2	97,2	97,7
3.	Коинцидирајући индекс F	ДЕЦ	98,9	99,1	99,3
4.	Индустријска производња (Г/Г) P	ЈАН	-0,7%	-2,3%	-2,4%
5.	Малопродаја (Г/Г)	ЈАН	4,0%	6,3%	3,8%
6.	PMI прерађивачки сектор F	ФЕБ	47,4	47,7	48,9
7.	PMI услужни сектор F	ФЕБ	53,6	54,0	52,3
8.	PMI композитни индекс F	ФЕБ	50,7	51,1	50,7
9.	Стопа незапослености	ЈАН	2,5%	2,4%	2,5%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 143,84 на ниво од 144,68. JPY је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 136,48 на ниво од 135,87.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта нафте у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 76,32 USD (EUR 72,35).

Цијена нафте је током протекле седмице имала тенденцију раста. Благи пад је забиљежен само у понедјељак у односу на претходни петак, углавном због тога што је апрецијација USD обесхрабрила куповине овог енергента. Губици по основу смањења цијене су били ограничени забринутошћу због понуде, након што је Русија зауставила извоз гаса у Пољску преко кључног гасовода.

Наредног дана цијена је забиљежила раст с обзиром на то да очекивања везана за солидан економски опоравак у Кини компензују забринутост због даљег повећања каматних стопа у САД, а што успорава потрошњу у највећој светској економији. Раст цијене овог енергента је настављен како је тржиште процијењивало знакове раста америчких залиха сирове нафте с једне стране, а с друге стране повећање прерађивачке производње у Кини, највећем увознику сирове нафте. Након што су у четвртак објављене вијести да је дошло до снажног економског заокрета у Кини, цијена нафте је повећана јер су повећана и очекивања да ће Кина појачати тражњу за овим енергентом. Ове вијести су имале снажнији утицај на цијену нафте у односу на потенцијално повећање каматних стопа ЕЦБ. У петак је цијена нафте наставила да биљежи раст, поново због очекиваног раста тражње за нафтом од стране Кине, што је надмашило забринутости око рецесије, раст залиха нафте у САД и рестриктивније монетарне политике у Европи.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,68 USD (EUR 74,92). Током протекле седмице цијена нафте је повећана за 4,40%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

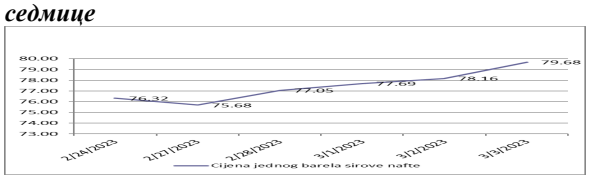

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.811,04 USD (EUR 1.716,95).

Подаци о трговини златом у фебруару су показали да је у овом мјесецу злато било усмјерено ка најслабијем мјесецу од средине 2021. године, јер је низ економских података потакнуо трговце да очекују даљи раст каматних стопа Феда у овој години. Цијена злата је током фебруара забиљежила мјесечни пад од 5,2%, након што је у претходна три мјесеца забиљежен раст. Уколико се посматра кретање цијене злата у протеклој седмици, примјећује се да је цијена до четвртка имала сталну тенденцију раста. Почетком седмице цијена овог племенитог метала је повећана као резултат слабијег долара и то након шест дана узастопног пада цијене. Упркос благом расту, забринутост због даљег повећања референтне каматне стопе Феда задржала је цијену злата близу двомјесечног минимума. Наредног дана цијена злата је наставила са растом, те се постепено приближавала нивоу од 1.830 долара по унци, поново као резултат слабљења долара. Средином седмице цијена је и даље имала тенденцију раста, овај пут под утицајем економских података објављених за Кину, који су утицали на слабљење долара, док су потакнули забринутост за даљи раст каматних стопа Феда. Крајем седмице цијена злата је наставила да се повећава под утицајем слабијег долара, те се нашла на највишем нивоу у посљедње двије седмице и забиљежен је седмични раст цијене од 2,51%.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.856,48 USD (EUR 1.745,63).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

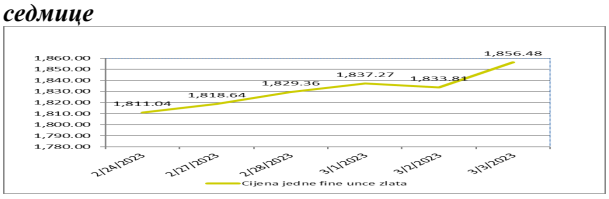

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.